

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์ระหว่างวันที่ 10 – 14 พฤษภาคม 2564

อัตราการว่างงาน “ฟิลิปปินส์” ในเดือนมีนาคม 64 ลดลงต่ำสุดนับตั้งแต่เกิดการระบาดของโควิด-19

สคต.กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

สำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Philippine Statistic Authority: PSA) เปิดเผยผลสำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับกำลังแรงงาน (Labor Force Survey) ในรอบเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งได้ทำการสำรวจในช่วงระหว่างวันที่ 8-27 มีนาคม 2564 สรุปผล ดังนี้

1. อัตราว่างงานเดือนมีนาคม 2564 พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 7.1 หรือเทียบเท่ากับมีชาวฟิลิปปินส์ว่างงาน 3.441 ล้านคน ลดลงจาก 4.187 ล้านคน ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 และ 3.953 ล้านคนในเดือนมกราคม 2564 ซึ่งถือเป็นอัตราว่างงานที่ลดลงสู่ระดับต่ำที่สุดนับตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยหลังจากเริ่มมีแพร่ระบาดฯ ในเดือนมีนาคม 2563 ก็ได้ส่งผลให้อัตราว่างงานของฟิลิปปินส์ในเดือนเมษายน 2563 พุ่งสูงสุดเป็นประวัติการณ์อยู่ที่ร้อยละ 17.6

2. อัตราของผู้ที่ทำงานต่ำกว่าระดับความรู้ความสามารถ/วุฒิการศึกษา (Underemployment) หรือผู้ที่มีงานทำแต่ต้องการหางานเพิ่มหรือเพิ่มชั่วโมงการทำงานให้นานขึ้นเพื่อหารายได้เพิ่มเติมพบว่าในเดือนมีนาคม 2564 อยู่ที่ร้อยละ 16.2 หรือเทียบเท่ากับมีชาวฟิลิปปินส์ที่ทำงานต่ำกว่าระดับ 7.355 ล้านคนลดลงจากเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ที่มีอัตราอยู่ที่ร้อยละ 18.2 หรือเทียบเท่ากับมีชาวฟิลิปปินส์ทำงานต่ำกว่าระดับ 7.850 ล้านคน

3. ขนาดกำลังแรงงาน (Size of Labor Force) ในเดือนมีนาคม 2564 อยู่ที่ประมาณ 48.772 ล้านคน จากจำนวนประชากรชาวฟิลิปปินส์ทั้งหมด 74.061 ล้านคนที่มีอายุอย่างน้อย 15 ปีขึ้นไปเพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ที่มีขนาดกำลังแรงงานอยู่ที่ 47.341 ล้านคน และเพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม 2564 ที่มีขนาดกำลังแรงงานอยู่ที่ 45.201 ล้านคน ทำให้อัตราการมีส่วนร่วมของกำลังงาน (Labor Force Participation Rate: LFPR) ในเดือนมีนาคม 2564 อยู่ที่ร้อยละ 65 ซึ่งถือเป็นอัตราที่สูงที่สุดนับตั้งแต่เดือนเมษายน 2557 ที่มีอัตรา LFPR อยู่ที่ร้อยละ 65.2

4. อัตราการจ้างงาน (สัดส่วนของการจ้างงานต่อกำลังแรงงานทั้งหมด) พบว่าในเดือนมีนาคม 2564 อยู่ที่ร้อยละ 92.9 หรือเทียบเท่ากับ 45.332 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ที่มีอัตราการจ้างงานอยู่ที่ร้อยละ 91.2 หรือเทียบเท่ากับ 43.153 ล้านคน โดยอัตราการจ้างงานในภาคบริการพบว่าอยู่ที่ร้อยละ 56 ลดลงจากร้อยละ 58.4 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ในขณะที่การจ้างงานในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 24.6 และร้อยละ 19.4 จากร้อยละ 23.9 และร้อยละ 17.7 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการจ้างงานในภาคส่วนย่อยพบว่า การจ้างงานในภาคการก่อสร้างเพิ่มขึ้นมากที่สุดเมื่อเทียบเป็นรายเดือน โดยเพิ่มขึ้น 845,543 งาน รองลงมาได้แก่ ภาคค้าส่งและค้าปลีก (672,144 งาน)ภาคเกษตรกรรมและป่าไม้ (623,481 งาน) ตามลำดับ สำหรับภาคส่วนที่พบว่าการจ้างงานหดตัวมากที่สุด คือ ภาคการศึกษา (247,879 งาน) รองลงมาได้แก่ ภาคการขนส่งและการจัดเก็บ (194,321 งาน) และภาคบริการอื่น ๆ (149,241 งาน) ตามลำดับ

5. แรงงานชาวฟิลิปปินส์มีชั่วโมงการทำงานเฉลี่ยในเดือนมีนาคม 2564 อยู่ที่ 39.7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สูงกว่าค่าเฉลี่ย 38.9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ทั้งนี้ พนักงานประจำหรือผู้ที่ทำงานอย่างน้อย 40

ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในเดือนมีนาคม 2564 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.2 ของจำนวนงานทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 59.9 ในขณะที่พนักงาน Part-time มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 36.7 ลดลงจากร้อยละ 38.5 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2564

ผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย

วิกฤติโควิด-19 ที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของฟิลิปปินส์อย่างหนักหนาสาหัส และทำให้คนฟิลิปปินส์หลายล้านคนต้องตกงานและสูญเสียรายได้ โดยในช่วงที่ผ่านมารัฐบาลฟิลิปปินส์พยายามปลดล็อกมาตรการและข้อจำกัดต่าง ๆ ลง เพื่อหนุนให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทยอยฟื้นตัวและเปิดทางให้ภาคธุรกิจสามารถกลับมาดำเนินกิจการได้อีกครั้งเพื่อกระตุ้นให้เกิดการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ความพยายามในการเปิดเศรษฐกิจของประเทศใหม่อย่างค่อยเป็นค่อยไปดังกล่าวมีบทบาทสำคัญที่ช่วยทำให้ตัวเลขอัตราการว่างงานของคนฟิลิปปินส์ในเดือนมีนาคม 2564 ลดลง เนื่องจากมีผู้คนจำนวนมากกลับมามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกำลังแรงงานและเริ่มมีงานทำมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่าอัตราการว่างงานของคนฟิลิปปินส์ในเดือนมีนาคม 2564 จะลดลงต่ำสุดนับตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดฯ และถือเป็นหนึ่งในสัญญาณที่ดีที่เศรษฐกิจของประเทศจะสามารถกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่อัตราว่างงานดังกล่าวเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเกิดการแพร่ระบาดฯ ก็ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และหลายฝ่ายคาดการณ์ว่า อัตราการว่างงานของคนฟิลิปปินส์อาจจะกลับมาแย่ง เนื่องจากตั้งแต่ช่วงปลายเดือนมีนาคม 2564 ที่ผ่านมามีเกิดการแพร่ระบาดระลอกใหม่จากเชื้อโควิด-19 กระจายพันธุ์ในฟิลิปปินส์ส่งผลให้ยอดผู้ติดเชื้อรายวันของฟิลิปปินส์พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลฟิลิปปินส์จำเป็นต้องตัดสินใจกลับไปใช้มาตรการล็อกดาวน์และบังคับใช้มาตรการ ECQ อีกครั้ง โดยห้างสรรพสินค้าและสถานประกอบการที่ไม่จำเป็นต้องหยุดดำเนินการชั่วคราว รวมทั้งการห้ามนั่งรับประทานอาหารในร้านอาหารและอื่นๆ จึงมีแนวโน้มที่จะมีคนฟิลิปปินส์ว่างงานและคนที่มิได้รายได้น้อยลงกลับมามีจำนวนมากขึ้น นอกจากนี้ ในช่วงเดือนเมษายนของทุกปีเป็นช่วงที่จะมีนักเรียนระดับมัธยมปลายและผู้สำเร็จการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งคาดว่าจะทำให้ความต้องการหางานในช่วงหลังจากนี้เพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

สถานการณ์ความยากลำบากของผู้ใช้แรงงานทั่วโลก รวมถึงประเทศฟิลิปปินส์ คาดว่ายังคงอยู่ต่อไปอีกหลายปี โดยวิกฤติการเลิกจ้างงานและอัตราการว่างงานสูงจะยังคงอยู่และน่าจะยังไม่สามารถฟื้นตัวได้โดยเร็ว แม้หลังวิกฤติโควิด-19 จะคลี่คลายลงแล้วก็ตาม โดยเฉพาะประเทศฟิลิปปินส์ที่ค่อนข้างมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจล่าช้าและต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้มาก ประกอบกับประสิทธิภาพการควบคุมการแพร่ระบาดฯ ที่ค่อนข้างต่ำ ทำให้ยังคงมีการแพร่ระบาดฯ รุนแรงต่อเนื่องและมีความไม่แน่นอนสูง ดังนั้น รัฐบาลฟิลิปปินส์ต้องพยายามอย่างหนักในการเร่งควบคุมการแพร่ระบาดฯ พร้อมกับการปลดล็อกมาตรการต่าง ๆ เพื่อเปิดทางให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาขับเคลื่อนอีกครั้งโดยเร็วที่สุดเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและตลาดแรงงานในประเทศ นอกจากนี้ การเร่งฉีดวัคซีนให้กับผู้ใช้แรงงานให้ได้เป็นวงกว้างโดยเร็วก็น่าจะช่วยทำให้การฟื้นตัวได้เร็วขึ้น ทั้งนี้ หากสถานการณ์การจ้างงานในฟิลิปปินส์มีแนวโน้มที่ดีขึ้น ก็จะช่วยส่งผลดีต่อการส่งออกโดยรวมของไทยมายังฟิลิปปินส์ไปด้วย เนื่องจากการจ้างงานจะช่วยทำให้คนฟิลิปปินส์กลับมามีรายได้และกำลังซื้อเพิ่มมากขึ้นซึ่งก็จะส่งผลให้ดีมานด์ที่ซบเซาเริ่มฟื้นตัวและเกิดการจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศมากขึ้นตามมา

แนวโน้มคน Work From Home จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34 ในปี 2564

สศต.กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

บริษัทที่ปรึกษา Willis Towers Watson เปิดเผยผลการศึกษเกี่ยวกับแนวโน้มการทำงานจากระยะทางไกล โดยได้ทำการสำรวจบริษัทในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกรวม 434 แห่ง รวมทั้งบริษัทในประเทศฟิลิปปินส์จำนวน 47 แห่ง ในช่วงระหว่างเดือนต.ค.-พ.ย. 2563 ที่ผ่านมา พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้บริษัทนายจ้างชาวฟิลิปปินส์ใช้นโยบายการทำงานจากระยะไกลและระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นอื่น ๆ และคาดว่าจะเป็แนวโน้มที่จะดำเนินต่อไปในอนาคต โดยจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของภาวะปกติใหม่ (New Normal) เนื่องจากบริษัทต่าง ๆ ตระหนักดีว่าการจัดเตรียมระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพในการทำงานและการมีส่วนร่วมของพนักงาน

2. ผลการศึกษาคาดว่าจำนวนพนักงานประจำที่ทำงานจากที่บ้าน (Full-Time Employee Working From Home) จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 34 ของจำนวนพนักงานทั้งหมดในปี 2566 เมื่อเทียบกับร้อยละ 3 ในปี 2560 ซึ่งจะส่งผลให้การใช้จ่ายด้านอสังหาริมทรัพย์และค่าใช้จ่ายในการเดินทางลดลง

3. ร้อยละ 95 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามในฟิลิปปินส์ระบุว่า มีความกังวลด้านความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงาน ทำให้เป็แรงกระตุ้นสำคัญให้บริษัทต้องเปลี่ยนไปใช้ระบบการทำงานทางเลือก โดยร้อยละ 35 เลือกใช้ระบบการทำงานที่มีความยืดหยุ่นของเวลาในการทำงาน ทั้งนี้ ร้อยละ 66 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามในฟิลิปปินส์ระบุว่า ความยืดหยุ่นในการทำงานช่วยส่งเสริมการรักษาพนักงานให้อยู่กับบริษัทไว้ได้ นอกจากนี้ เกือบครึ่งหนึ่งของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามในฟิลิปปินส์ระบุว่า สามารถประหยัดเงินจากค่าใช้จ่ายด้านอสังหาริมทรัพย์ ในขณะที่ 1 ใน 3 ระบุว่า สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางมาทำงานของพนักงานจากการใช้นโยบายระบบการทำงานที่ยืดหยุ่น ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่สามารถประหยัดลงได้ดังกล่าวถูกนำไปใช้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นในโครงการผลตอบแทนต่าง ๆ ของบริษัท เช่น การจัดเตรียมให้พนักงานทำงานจากที่บ้าน โปรแกรมด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีเพื่อสนับสนุนให้พนักงานทำงานจากที่บ้านหรือระยะไกลที่มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้นในอนาคต

4. 3 ใน 5 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามในฟิลิปปินส์เชื่อว่า ระบบการทำงานที่ยืดหยุ่นจะไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณรายจ่ายโดยรวม แม้ว่าเกือบครึ่งหนึ่งของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดเห็นว่าระบบการทำงานใหม่ดังกล่าวต้องใช้รูปแบบ “Hybrid” ในการจ่ายเงินเดือนและผลตอบแทนต่าง ๆ ให้กับพนักงาน

5. บริษัทในฟิลิปปินส์บางส่วนยังไม่ได้ปรับตัวเข้ากับระบบการทำงานทางเลือกอย่างเต็มที่ โดยเกือบ 1 ใน 5 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในฟิลิปปินส์ระบุว่า ยังไม่มีนโยบายในการจัดการทำงานที่ยืดหยุ่น และ 2 ใน 3 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าเพิ่งสร้างนโยบายระบบการทำงานทางเลือกอย่างเป็นทางการเมื่อปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ผลการสำรวจพบว่าร้อยละ 30 ของบริษัทผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดในฟิลิปปินส์มีการใช้กลยุทธ์ดิจิทัลและธุรกิจแบบบูรณาการ (Integrated digital and business strategy) เพื่อจัดการกับระบบการทำงาน

ผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย

ปัจจุบัน Work From Home กลายเป็นเทรนด์การทำงานยุคใหม่ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงของการแพร่ระบาดของโควิด-19 และคาดว่าจะอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงที่จะยังคงอยู่ต่อไปแบบถาวร แม้ว่าวิกฤติ โควิด-19 จะคลี่คลายหรือยุติลงแล้วก็ตาม ซึ่งถือเป็นหนึ่งใน New Normal ของโลกในอนาคต นอกจากนี้เทรนด์การทำงานระยะไกลหรือการทำงานจากที่บ้านยังได้ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้คนหันมาอมรับเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้นอย่างมาก เพื่อตอบสนองความต้องการในแต่ละวันที่ต้องทำงานและใช้เวลาอยู่ที่บ้านมากขึ้น นอกจากนี้ วัฒนธรรมการช้อปปิ้งของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ก็เปลี่ยนไปด้วยเช่นกัน โดยพบว่าสินค้าหลายหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับบ้านได้รับประโยชน์และมีการเติบโตอย่างรวดเร็วจากแรงขับเคลื่อนจากแนวโน้มการทำงานจากที่บ้านที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว เนื่องจากชาวฟิลิปปินส์ต่างหันมาใส่ใจกับการปรับปรุงดูแลที่อยู่อาศัยและมีการจัดระเบียบพื้นที่และมุมต่างๆ ภายในบ้านให้เหมาะสมกับการทำงานมากขึ้น โดยกลุ่มสินค้าที่ได้รับอานิสงค์จากเทรนด์การทำงานยุคใหม่ เช่น สินค้า Home furniture สินค้าเทคโนโลยีและอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ (The office peripherals category) เครื่องใช้ภายในบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภค ดังนั้น จึงถือเป็นโอกาสในการขยายการส่งออกสินค้าไทยในหมวดหมู่ดังกล่าวมายังฟิลิปปินส์เพื่อรองรับกับแนวโน้มความต้องการของตลาดที่คาดว่าจะยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่องในอนาคต อย่างไรก็ตาม ก่อนเข้าสู่ตลาดผู้ประกอบการไทยควรศึกษาสภาพตลาดและแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์อย่างละเอียดรอบคอบ และควรพัฒนาสินค้านวัตกรรมใหม่ๆ ที่ทันสมัย ตรงตามไลฟ์สไตล์ที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมของฟิลิปปินส์ในปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดความสนใจจากกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งยังเป็นการสร้างข้อได้เปรียบทางการค้าให้กับผู้ประกอบการไทยได้มากขึ้นด้วย

สำนักพัฒนาตลาดและธุรกิจไทยในต่างประเทศ 1